

УДК 347.963: 343.1 (477)

ЦІЛІ ДОСУДОВОЇ КРИМІНАЛЬНОЇ ПРОЦЕСУАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОКУРОРА ТА ЙОГО ФУНКЦІЇ

Гнатюк А.Ю., здобувач

*Донецький юридичний інститут МВС України,
7-й Зарічний мікрорайон, буд. 24, м. Кривий Ріг Дніпропетровської області, Україна
ugly13@ya.ru*

Досліджено цілі діяльності прокурора на стадії досудового розслідування в їхньому співвідношенні з функціями прокурора. Зроблено висновок, що підсумкові рішення досудового розслідування не можуть розглядатися як цілі діяльності прокурора через їх «розмитість» на початку провадження. Доведено, що цілі прокурора в цій частині процесу є такими: правильне застосування норми закону про кримінальну відповідальність до конкретного випадку її ймовірного порушення; правильне застосування закону всіма учасниками розслідування, у тому числі й тими, які наділяються владними повноваженнями; належний рівень забезпечення організації діяльності органів досудового розслідування. Цілі обумовлюють існування відповідних функцій прокурора в досудовому розслідуванні: обвинувачення, нагляду за законністю, процесуального керівництва.

Ключові слова: прокурор, цілі, функції, обвинувачення, нагляд, процесуальне керівництво.

ЦЕЛИ ДОСУДЕБНОЙ УГОЛОВНОЙ ПРОЦЕССУАЛЬНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ПРОКУРОРА И ЕГО ФУНКЦИИ

Гнатюк А.Ю.

*Донецкий юридический институт МВД Украины,
7-й Заречный микрорайон, дом 24, г. Кривой Рог Днепропетровской области, Украина
ugly13@ya.ru*

Исследованы цели деятельности прокурора в стадии досудебного расследования в их соотношении с функциями прокурора. Сделан вывод, что конечные решения досудебного расследования не могут рассматриваться как цели деятельности прокурора из-за их «размытости» в начале производства. Доказано, что цели прокурора в этой части процесса являются такими: правильное применение нормы уголовного закона к конкретному случаю ее вероятного нарушения; правильное применение закона всеми участниками расследования, в том числе и наделенными властными полномочиями; надлежащий уровень обеспечения организации деятельности органов досудебного расследования. Цели обуславливают существование соответствующих функций прокурора в досудебном расследовании: обвинения, надзора за законностью, процессуального руководства.

Ключевые слова: прокурор, цели, функции, обвинение, надзор, процессуальное руководство.

OBJECTIVES OF PRE-TRIAL CRIMINAL PROCEDURAL ACTIVITY OF PROSECUTOR AND ITS FUNCTIONS

Hnatiuk A.Y.

*Donetsk law institute of the MIA of Ukraine, 7th Zarichnyi Microdistrict, 24, Kryvyi Rih, Dnipropetrovsk area, Ukraine
ugly13@ya.ru*

The objectives of the prosecutor in the pre-trial investigation are examined in relation to prosecutor's functions. It is concluded that the final decisions of preliminary investigation can not be regarded as an objective of a prosecutor because of their "fuzziness" at the beginning of the proceeding.

During the pre-trial investigation, one subject – the prosecutor – has to be responsible for its future outcomes (goals). Since under the Constitution of Ukraine the prosecutor is called to oversee the legality of the activities of the pre-trial investigation and conduct prosecution based on the results of this activity, he should ensure the achievement of the objectives of investigation.

The effectiveness of the prosecutor's activity in the pre-trial investigation, like any human activity, is defined by correlation of goals and results. Taking one of the final decisions as the goal of prosecutor in pre-trial investigation, it is impossible to determine its effectiveness, because at the beginning of the proceedings future outcome (goal) is unknown. The purpose of the prosecutor in this part of the criminal proceeding should be determined by other categories, which as one of the future results of the activity should play the role of more or less clear guide for a prosecutor. It is proved that such guides (goals) for the prosecutor in the pre-trial investigation are: correct application of the law on criminal liability to the specific case of the alleged violation; correct application of the law by all parties to the investigation, including those who are endowed with powers; appropriate level of organization of the pre-trial investigation.

The prosecutor as a representative of the prosecution should seek to ensure that the law on criminal responsibility is properly applied to the specific case of alleged violation. The purpose of correct application of the criminal law gives rise to accusation function of prosecution.

The result the prosecutor should seek in pre-trial investigation is the correct application of the law by all parties to the investigation, and in particular by those endowed with the power – the investigator, the head of the body of pre-trial investigation, officers of operating units. Prosecutor's adherence to the indicated purpose is the essence of the function of supervision over the legality of pre-trial investigation.

In order to achieve a positive result in the implementation of accusation, prosecutor should also seek to ensure an adequate level of activity of the bodies of pre-trial investigation. The purpose related to the achievement of an adequate level of pre-trial investigation determines the content of the prosecutor's function, which is a procedural management of investigation.

Given the importance of the prosecutor's goals, the function generated by them can be basic (prosecution) and secondary (supervision over legality and procedural management of pre-trial investigation).

Key words: prosecutor, goals, functions, prosecution, supervision, procedural guidance.

Кримінально-процесуальний кодекс України (далі – КПКУ) в п.15 ч.1 ст.3 визначає: «Прокурор – це Генеральний прокурор України, перший заступник, заступники Генерального прокурора України, їх старші помічники, помічники, прокурори Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва та Севастополя, прокурори міст і районів, районів у містах, міжрайонні та спеціалізовані прокурори, їх перші заступники, заступники прокурорів, начальники головних управлінь, управлінь, відділів прокуратур, їх перші заступники, заступники, старші прокурори та прокурори прокуратур усіх рівнів, які діють у межах повноважень, визначених цим Кодексом». Кожний із них повинен *діяти* в межах своєї кримінальної процесуальної компетенції, структурними елементами якої є кримінальні процесуальні функції, предмет відання й повноваження [1, с. 23-40].

Обсяг і межі кримінальної процесуальної діяльності прокурора визначаються Конституцією України, КПКУ, Законом України «Про прокуратуру», Законом України «Про оперативно-розшукову діяльність» та іншими нормативно-правовими актами. У нормативно-правових актах і в теоретичних роботах із кримінального процесу йдеться про компетенцію прокурора в досудовому розслідуванні безвідносно до того, яке місце (районного, обласного чи республіканського рівня) у прокурорській ієрархії він посідає. Для дослідження процедурних питань загалом це не має значення, за винятком передбаченого КПКУ 2012 р. розмежування компетенцій прокурора – процесуального керівника та керівника органу прокуратури, а також вирішення певних (особливих) питань, наприклад, повідомлення про підозру окремій категорії осіб прокурорами, які займають вище «статусне положення» порівняно з іншими (Генеральним прокурором України, його заступником чи керівником прокуратури обласного рівня (ст.481 КПКУ)).

У практиці кримінальної процесуальної діяльності на стадії досудового розслідування прокурор виконує визначені завдання для досягнення певних цілей. Цьому суб'єкту кримінального процесу доводиться керуватися у своїй діяльності положеннями законів, що визначають його кримінальну процесуальну компетенцію. Однак цілям діяльності прокурора в досудовому розслідуванні в теорії кримінального процесу увага практично не приділяється. А з'ясування цього феномена має велике значення, оскільки саме цілями діяльності певного суб'єкта визначаються його функції.

У вітчизняній теорії кримінального процесу досить ґрунтовно досліджено проблеми визначення поняття функцій прокурора в досудовому розслідуванні, його завдань, повноважень. Однак поза увагою вчених залишилися питання визначення цілей діяльності прокурора в цій частині кримінального провадження як елемента його кримінальної процесуальної компетенції.

Мета статті – дослідити найбільш актуальні питання визначення цілей діяльності прокурора як елемента його кримінальної процесуальної компетенції із застосуванням діяльнісного й технологічного підходів до вивчення кримінального провадження.

Прокурор у досудовому розслідуванні здійснює діяльність декількох різновидів: прийняття й реєстрацію заяв, повідомлень та інших джерел інформації про кримінальні правопорушення; недопущення органами досудового розслідування порушень законності під час прийняття й реєстрації цих джерел і досудового розслідування; особисте провадження окремих процесуальних дій або координацію участі в їх проведенні слідчими, прийняття окремих процесуальних рішень; провадження досудового розслідування в повному обсязі; порушення державного обвинувачення за результатами діяльності в досудовому розслідуванні [2; 3]; спрямування діяльності органів досудового розслідування, а також тих, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, на повне, усебічне й неупереджене дослідження обставин кримінального правопорушення тощо.

Усі наведені різновиди діяльності прокурор має право здійснювати особисто. Деякі ж із них він контролює шляхом нагляду за законністю їхнього здійснення відповідними державними органами та посадовими особами. Отже, прокурор має право як самостійно здійснювати кримінальну процесуальну діяльність із метою підготовки матеріалів досудового розслідування до розгляду на судових стадіях кримінального процесу, так і наглядати за законністю її здійснення іншими суб'єктами. Окремий різновид діяльності прокурора в досудовому розслідуванні може мати свою

мету, однак він не є кримінальною процесуальною функцією.

Не можна погодитися з висловленою в літературі щодо кримінального процесу думкою, згідно з якою прокурор, наглядаючи за законністю провадження процесуальних дій і прийняття процесуальних рішень у досудовому розслідуванні, перебуває поза процесом, оскільки він у цьому випадку нібито виконує функцію органу, яким є прокуратура. Ця функція має організаційно-управлінський характер. Вона не «вписується» в розподіл функцій (кримінальне переслідування, захист, правосуддя), обумовлений необхідністю реалізації засади змагальності в кримінальному процесі. Прокурор включається в процес лише тоді, коли безпосередньо провадить процесуальні дії, приймає процесуальні рішення. Проте на час провадження в справі певних дій і рішень він користується повноваженнями слідчого, тобто виконує кримінальну процесуальну функцію кримінального переслідування [1, с. 147].

«Відірвати» одну діяльність (наглядову) прокурора від іншої (безпосередньої) навряд чи можна. Оскільки прокурор, навіть наглядаючи за тими чи іншими різновидами кримінальної процесуальної діяльності, безпосередньо впливає на її перебіг, а найважливіше – на її результати.

Тому під кримінальною процесуальною діяльністю прокурора необхідно розуміти всі різновиди кримінальних процесуальних дій і кримінальних процесуальних рішень, що здійснюються прокурором у досудовому розслідуванні.

Будь-яка людська діяльність здійснюється з певною метою. Діяльність без мети була би позбавленою сенсу. Не є винятком у цьому плані кримінальна процесуальна діяльність, що складається із сукупності діяльностей окремих суб'єктів процесу, у тому числі й прокурора.

Спробуємо дослідити цілі діяльності прокурора в досудовому розслідуванні, використовуючи два підходи до розуміння й вивчення кримінального процесу: діяльнісний і технологічний. Згідно з першим кримінальний процес розглядають як різновид людської діяльності, що завжди має мету, а згідно з другим – як різновид соціальної технології, що не має мети.

Так, на думку О.Б. Мізуліної, кримінальний процес є різновидом соціальної технології. А технологія не має мети. Вона має лише результат, що настає незалежно від того, яку мету переслідує учасник того чи іншого циклу провадження [4, с. 71-72]. На переконання вченого, кожний суб'єкт кримінального процесу, вступаючи у взаємодію один з одним, виходить із власних законних інтересів і керується власними цілями. Навряд чи хто візьметься стверджувати, що навіть коли підозрюваний визнає вину, то його цілі, а тим паче інтереси, повністю співпадають із цілями й інтересами сторони обвинувачення. У цьому сенсі кримінальний процес можна віднести до розряду юридичних фікцій, тобто понять, які в «чистому» вигляді насправді не існують.

Використання винятково діяльнісного підходу в дослідженні кримінального процесу не дозволяло виявити таку його приховану фіктивність [4, с. 70].

О.Б. Мізуліна при цьому має рацію, оскільки в окремих учасників кримінального процесу дійсно є специфічні цілі. Окрім того, такої цілісності, як кримінальний процес, не існує. Процес складається з окремих напрямів: обвинувачення, захисту, правосуддя. Кожний із цих напрямів має певну мету. Має рацію також Н.В. Азарьонов, який стверджує, що якщо цілей декілька й вони дійсно є різними, то в певній ситуації вони неминуче увійдуть у суперечність одна з одною [5, с. 125].

У реальному кримінальному процесі цілі діяльності суб'єктів, які становлять протилежні сторони, справді є різними, у багатьох випадках суперечать одна одній. Це можна спостерігати на прикладі суперечностей між функціями обвинувачення й захисту, а також між функцією обвинувачення чи захисту та правосуддям у разі оскарження сторонами остаточного судового рішення.

Розглядаючи мету діяльності прокурора в досудовому розслідуванні, слід виходити з того, що вся кримінальна процесуальна діяльність у цій частині процесу спрямовується на підготовку матеріалів провадження до розгляду в суді у зв'язку з імовірним вчиненням кримінального правопорушення та потребою *застосувати норму кримінального права до конкретного випадку її порушення*. При цьому прокурор несе відповідальність за результати не лише тієї діяльності, яку він здійснював особисто, а й діяльності, здійсненої органами досудового розслідування, а точніше, за результати всієї досудової кримінальної процесуальної діяльності.

Не кожне кримінальне провадження доходить до суду через потенційну можливість його закриття (за наявності для цього підстав, передбачених ст.284 КПКУ). Такий результат досудового розслідування

може обумовлюватися як відсутністю підстав для застосування норми кримінального права, наприклад, відсутністю події кримінального правопорушення (п.1 ч.1 ст.284 КПКУ), так і обставинами процесуального характеру, наприклад, існуванням вироку за тим же обвинуваченням (п.6 ч.1 ст.284 КПКУ).

Згідно з діяльнісним підходом до вивчення кримінального процесу останній повинен мати мету як майбутній кінцевий результат. З огляду на це метою кримінальної процесуальної діяльності прокурора в досудовому розслідуванні є результат, необхідний для прийняття одного з підсумкових рішень: затвердження обвинувального акта й порушення державного обвинувачення, закриття кримінального провадження, звернення до суду з клопотанням про звільнення особи від кримінальної відповідальності тощо. Тобто можна стверджувати, що метою діяльності прокурора в досудовому розслідуванні є ухвалення рішення, яке є підсумковим для цієї стадії. Проте ж рішення, які ухвалюються за результатами діяльності з розслідування, може бути декілька. Звісно, прокурор, розпочинаючи досудове розслідування, визначити мету як одне з його підсумкових рішень не може через невизначеність, яка на початку розслідування має досить високий ступінь. Прокурор не може передбачити, яким саме буде результат досудової діяльності. Точне визначення мети цієї діяльності ще на початку досудового розслідування здатне призвести до «підганання» фактичного результату під «обрану» мету або, що є вкрай небезпечним, використання будь-яких, у тому числі й незаконних, засобів для досягнення поставленої мети. У діяльності прокурора в досудовому розслідуванні не може застосовуватися правило «мета виправдовує засоби».

Тому можна зробити проміжний висновок, що згідно з діяльнісним підходом прокурор у досудовому розслідуванні ставить за мету ухвалення підсумкового рішення взагалі, тобто без конкретизації його різновиду. У такому разі сумнівним є твердження про те, що абстрактне процесуальне рішення є метою діяльності прокурора в конкретному провадженні, здійснюваному за певним кримінальним правопорушенням.

Можна припустити, що застосування технологічного підходу до вирішення аналізованого питання приведе до такого ж результату з тією лише відмінністю, що діяльність прокурора в досудовому розслідуванні взагалі не має мети. Досудове розслідування, з якої позиції ми його не розглядали б, у тому числі як соціальну технологію, має обов'язково завершитися прийняттям рішення, що ґрунтується на досягнутих результатах. Останні в теорії називають підставами для ухвалення підсумкового рішення. Якими саме будуть ці підстави, а відповідно, і рішення, можна визначити лише після завершення розслідування. Однак перелік можливих (потенційних) кримінальних процесуальних рішень, які є підсумковими для досудового розслідування, міститься в законі.

Отже, з огляду на положення як діяльнісного, так і технологічного підходів до вивчення діяльності прокурора в досудовому розслідуванні не можна визначати мету цієї діяльності як конкретні рішення, регламентовані в законі.

Досягнення одного з результатів, зазначених вище, залежить як від прокурора, так і від інших посадових осіб, уповноважених здійснювати кримінальне провадження на досудовій стадії. Керівник органу досудового розслідування та слідчий також спрямовують свою діяльність на досягнення певної мети. У зв'язку із цим виникає питання про те, чи повинна співпадати мета діяльності цих учасників із метою діяльності прокурора.

Даючи відповідь на нього, варто виходити з того, що в ході досудового розслідування існує розподіл праці між слідчим і прокурором. Зазвичай перший здійснює кримінальну процесуальну діяльність, спрямовану на викриття певної особи у вчиненні кримінального правопорушення, з огляду на засади повного, всебічного й неупередженого встановлення обставин цього правопорушення. Прокурор (також зазвичай) здійснює нагляд за законністю цієї діяльності.

На перший погляд такий розподіл праці дозволяє виокремити мету діяльності кожного учасника. Так, наприклад, метою діяльності слідчого можна вважати викриття особи у вчиненні кримінального правопорушення та формування сукупності доказів, достатніх для того, щоб переконати прокурора в необхідності затвердження обвинувального акта, тобто «заявити» про початок застосування норми кримінального права. А метою діяльності прокурора є забезпечення законного порядку, а отже, і законного результату досудового розслідування. Однак оскільки слідчий і керівник органу досудового розслідування здійснюють діяльність із підготовки кримінального провадження до розгляду його в суді, то мета цієї діяльності має бути єдиною як для них, так і для прокурора. До того ж забезпечення законності є завданням усіх учасників, наділених владними повноваженнями. Проте

саме прокурор є відповідальним за законність досудового розслідування, а відтак і результатів останнього. Тому законність, а саме високий стан законності, можна розглядати також як мету діяльності прокурора в досудовому розслідуванні. Зазначена мета реалізується прокурором через виконання ним функції нагляду за законністю діяльності органів досудового розслідування, які є його підлеглими в процесуальному плані.

Викладене дає підстави заперечувати повну незалежність слідчого від прокурора як за чинним кримінальним процесуальним законодавством, так і в перспективі. Прибічники встановлення незалежності слідчого від прокурора не враховують те, що позбавлення прокурора можливостей впливати на перебіг розслідування (наприклад, давати вказівки слідчому) позбавляє необхідності існування в кримінальному процесі такого учасника, як прокурор. За такого підходу прокурор буде зобов'язаний затверджувати всі обвинувальні акти, що надходять до нього від слідчих, направляти їх до суду та підтримувати державне обвинувачення. Тобто слідче (службове) обвинувачення, яке згідно із чинним КПКУ існує в кримінальному провадженні на стадії досудового розслідування як підозра, автоматично перетворюватиметься на державне та спрямовуватиметься до суду. Однак тоді проміжна ланка у відносинах «слідчий – прокурор – суд» стає зайвою.

Іншим варіантом відносин слідчого з прокурором у разі позбавлення останнього повноважень впливати на перебіг досудового розслідування може бути повернення до інституту додаткового розслідування. У такому разі прокурор, не впливаючи на перебіг розслідування, матиме можливість впливати лише на його результат. Формою такого впливу буде непогодження з рішенням слідчого та направлення матеріалів кримінального провадження для здійснення додаткового розслідування. Однак повернення до інституту додаткового розслідування в системі кримінального провадження, утвореній КПКУ 2012 р., є малоімовірним.

Можна зрозуміти тих учених, які висловлюються за повну незалежність слідчих. У такий спосіб слідчі нібито будуть захищеними від незаконних вказівок прокурора. Проте цей спосіб буде небезпечним у плані незахищеності прокурора від незаконних дій слідчого. Питання щодо запобігання незаконним діям і рішенням слідчого й прокурора лежить поза площиною кримінальних процесуальних відносин. Заходи запобігання мають бути не кримінально-процесуальними, а іншими: виховання в учасників процесу правової культури, правосвідомості тощо.

У ході досудового розслідування хтось один має відповідати за його результати, які є метою провадження. Оскільки прокурор, згідно зі ст.121 Конституції України, покликаний здійснювати нагляд за законністю в діяльності органів досудового розслідування та підтримувати державне обвинувачення, засноване на результатах цієї діяльності, то саме він повинен забезпечувати досягнення цілей розслідування.

Завершуючи розгляд питання щодо мети кримінальної процесуальної діяльності прокурора в досудовому розслідуванні, необхідно зауважити, що оскільки результатів діяльності прокурора в розслідуванні може бути декілька, і на момент початку провадження невідомо, якого саме з них буде досягнуто, то головною метою в діяльності прокурора має бути забезпечення дотримання законних правил, процедур провадження, щоб кожний результат незалежно від його виду був законним та обґрунтованим. Адже для кримінального процесу на його досудовій стадії однаково важливим є як результат у вигляді обвинувального акта чи направлення матеріалів розслідування до суду для вирішення питання про звільнення особи від кримінальної відповідальності чи застосування примусових заходів медичного, виховного характеру, так і результат у вигляді закриття кримінального провадження.

Ефективність діяльності прокурора в досудовому розслідуванні, як і будь-яка людська діяльність, визначається співвідношенням мети та результату. Чим ближчим є результат до мети, тим вищою є ефективність діяльності. Проте якщо ставити за мету досудової діяльності прокурора одне з підсумкових рішень, то визначити ефективність неможливо, оскільки майбутній результат (мета) є «розмитим». Тому цілями діяльності прокурора в цій частині кримінального провадження мають визначатися інші категорії, які як один із майбутніх результатів цієї діяльності повинні виконувати для прокурора роль більш-менш чіткого орієнтира.

Визначення цілей діяльності прокурора в досудовому розслідуванні є важливим для визначення функцій цього учасника провадження як елемента його кримінальної процесуальної компетенції. Як правильно зазначає Ю.О. Тіхоміров, одним із компетенційних елементів є нормативно встановлені цілі, які в широкому розумінні розглядаються як публічні функції державних органів і їхніх посадових осіб [6, с. 55-56].

Проаналізуємо стисло категорії, які можуть бути визначені як цілі діяльності прокурора на стадії досудового розслідування, тобто те, до чого повинен прагнути прокурор на початку конкретного провадження.

1. Прокурор як представник сторони обвинувачення повинен прагнути до того, щоб норма закону про кримінальну відповідальність було правильно застосовано до конкретного випадку її ймовірного порушення. Причому правильне застосування норми кримінального права в досудовому розслідуванні є актуальним як на його початку, так і в подальшому провадженні аж до спрямування матеріалів розслідування до суду чи закриття провадження. Реалізація норми кримінального права в досудовому розслідуванні відбувається через повідомлення особі про підозру та складення обвинувального акта чи іншого підсумкового акта застосування норм кримінального й процесуального права, що є елементами *функції обвинувачення*. Прокурор бере безпосередню та активну участь у реалізації зазначеного основного напрямку процесуальної діяльності. Отже, мета правильного застосування норми кримінального права обумовлює функцію обвинувачення. А оскільки кримінальний процес є механізмом реалізації норм кримінального права, то функція обвинувачення є основною кримінальною процесуальною функцією прокурора.
2. Результатом, до якого повинен прагнути прокурор у досудовому розслідуванні, є також правильне застосування закону всіма учасниками розслідування, зокрема тими, яких наділено владними повноваженнями: слідчим, керівником органу досудового розслідування, співробітниками оперативних підрозділів. Виконання прокурором зазначеної мети є змістом функції *нагляду за законністю діяльності органів досудового розслідування*. Зрозуміло, що призначенням цієї функції прокурора є дотримання в досудовому розслідуванні всіх законів усіма його учасниками. Однак з огляду на те, що основною функцією прокурора в розслідуванні є обвинувачення, основну увагу прокурор змушений приділяти дотриманню законів у ході формування обвинувачення. Це необхідно для прокурора на судових стадіях кримінального процесу з метою забезпечення його ефективної діяльності з підтримання державного обвинувачення. Тому функція нагляду за законністю є допоміжною (забезпечувальною) щодо функції обвинувачення.
3. Задля досягнення позитивного результату в реалізації функції обвинувачення, окрім нагляду за законністю, що забезпечує правильне застосування норм кримінального процесуального права, прокурор повинен прагнути до належного рівня забезпечення організації діяльності органів досудового розслідування. Законодавець встановлює загальні правила здійснення кримінальних процесуальних дій і прийняття кримінальних процесуальних рішень безвідносно до ситуації провадження, що складається на конкретний момент, і різновиду розслідуваного кримінального правопорушення. Правильна організація досудового розслідування дозволяє встановити фактичні та юридичні підстави для обвинувачення протягом стислого строку та з найбільшою ефективністю. Мета, пов'язана з досягненням належного рівня організації досудового розслідування, обумовлює зміст функції прокурора, якою є *процесуальне керівництво* розслідуванням. Остання внаслідок її призначення є допоміжною (щодо обвинувачення) функцією.

За результатами дослідження можна зробити такі висновки: 1) певні різновиди діяльності прокурора в досудовому розслідуванні, незважаючи на те, що вони мають свою мету, не є кримінальними процесуальними функціями; 2) з огляду на положення як діяльнісного, так і технологічного підходів до вивчення діяльності прокурора в досудовому розслідуванні не можна визначати мету цієї діяльності як конкретні рішення, регламентовані в законі; 3) якщо брати за мету досудової діяльності прокурора одне з підсумкових рішень, то визначити її ефективність неможливо, оскільки майбутній результат (мета) є «розмитим». Тому цілями діяльності прокурора в цій частині кримінального провадження мають визначатися інші категорії, а саме: а) правильне застосування норми закону про кримінальну відповідальність до конкретного випадку її ймовірного порушення; б) правильне застосування закону всіма учасниками розслідування, у тому числі й тими, яких наділено владними повноваженнями; в) належний рівень забезпечення організації діяльності органів досудового розслідування.

ЛІТЕРАТУРА

1. Лобойко Л.М. Кримінально-процесуальна компетенція : монографія / Л.М. Лобойко. – Дніпропетр. : Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. – 2006. – 188 с.
2. Зеленецкий В.С. Возбуждение государственного обвинения в советском уголовном процессе / В.С. Зеленецкий. – Х. : Вища школа, 1979. – 144 с.
3. Пашинін О.І. Порухення державного обвинувачення у системі досудового провадження / О.І. Пашинін // Вісник прокуратури. – 2008. – № 9. – С. 52-59.
4. Мизулина Е.Б. О технологической теории уголовного процесса / Е.Б. Мизулина // Уроки реформы уголовного правосудия в России (по материалам работы Межведомственной рабочей группы по мониторингу УПК РФ в связи с пятилетием со дня его принятия и введения в действие) : сб. статей и материалов / под ред. Е.Б. Мизулиной и В.Н. Плигина ; научн. ред. Е.Б. Мизулина. – М. : Юристъ, 2006. – С. 68-87.
5. Азаренок Н.В. Программа уголовного судопроизводства : цель, задачи и условия деятельности / Н.В. Азаренок, А.В. Давлетов // Известия высших учебных заведений. Правоведение. – 2007. – № 2. – С. 123-134.
6. Тихомиров Ю.А. Теория компетенции / Ю.А. Тихомиров. – М. : ЮРИНФОРМЦЕНТР : Издание г-на Тихомирова М.Ю., 2001. – 355 с.

REFERENCES

1. Loboyko, L.M. (2006), *Kryminalno-protsesualna kompetentsiya : monohrafiya* [Criminal and procedural competence : monography], Dnepropetrovsk state university of internal affairs, Dnepropetrovsk, Ukraine.
2. Zelenetskiy, V.S. (1979), *Vozbuzhdenie gosudarstvennogo obvineniya v sovetskom uholovnom protsesse* [Initiation of public prosecution in the Soviet criminal trial], Vishcha shkola, Kharkiv, Ukraine.
3. Pashinin, O.I. (2008), “Violation of public prosecution in pre-trial proceedings”, *Prosecutor Bulletin*, no. 9, pp. 52-59.
4. Mizulina, E.B. (2006), “On the technological theory of criminal procedure”, *Uroki reformy uholovnoho pravosudiya v Rossii (po materialam raboty Mezhhvedomstvennoy rabochoy gruppy po monitorinhu UPK RF v svyazi s pyatiletiem so dnya eho prinyatiya i vvedeniya v deystvie) : sb. statey i materialov* [Lessons of criminal justice reform in Russia (based on the work of the Interagency Working Group on Monitoring Criminal Procedure Code of the Russian Federation in connection with the fifth anniversary of its adoption and entry into force) : collection of articles and materials], Yurist, Moscow, Russia, pp. 68-87.
5. Azarenok, N.V. and Davletov, A.V. (2007), “The program of criminal justice : the purpose, objectives and operating environment”, *Izvestiya vysshikh uchebnykh zavedeniy. Pravovedenie*, no. 2, pp. 123-134.
6. Tikhomirov, Yu.A. (2001), *Teoriya kompetentsii* [The theory of competence], YuRINFORMTsENTR, Moscow, Russia.